26/03/2021

25/3/1921: Τα 100 χρόνια από την Επανάσταση – Του Μητροπολίτη Φιλίππων

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου

Αναδρομή στο παρελθόν έκανε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Στέφανος, που με αφορμή τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821 έψαξε και μας παρουσιάζει ένα πολύ ενδιαφέρον κείμενο για το τι έγινε στην επέτειο των 100 χρόνων από το 1821!

«Τον **Μάρτιο του 1921** συμπληρώνονταν **100** χρόνια από την έναρξη της **Ελλη-νικής Επανάστασης**

. Υπό κανονικές συνθήκες η χώρα θα έπρεπε να γιορτάσει τη μεγαλύτερη ιστορική επέτειο του νέου κράτους. Όμως, η **Ελλάδα** βρισκόταν γι΄ ακόμα μια φορά σε εμπόλεμη κατάσταση. Αυτή τη φορά δεν πολεμούσε στον κυρίως ελλαδικό χώρο αλλά μερικές εκατοντάδες χιλιόμετρα από την **Άγκυρα**. Ο πόλεμος ήταν στην καρδιά της **Οθωμανικής Αυτοκρατορίας**. Η **Μικρασιατική Εκστρατεία** ήταν σε εξ-έλιξη, λίγο πριν καταλήξει σε εθνική τραγωδία. Οι εορτασμοί, ακυρώθηκαν. Η βαθιά διχασμένη **Ελλάδα** πάλευε να βγει από την τρικυμία, έχοντας πλέον λιγότερους συμμά-χους, μετά τη λήξη του **Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου**.

Τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων σε μια προσπάθεια τόνωσης του ηθικού, την **25η Μαρτίου 1921**, υπενθύμιζαν το αξιόμαχο του **Ελληνικού Στρατού** και τον « **Αγώνα για την Ανεξαρτησία**», κάνοντας αφιερώματα στους μεγάλους οπλαρχηγούς. Η εφημερίδα «**ΕΜΠΡΟΣ**» έγραφε: «**Ποιον άραγε μεγαλοπρεπέστερον και θριαμβευτικότερον πανηγυ-ρι-σμόν της εκατοστής επετείου της 25ης Μαρτίου ηδύνατο να ποθήσουν και να αξιώσουν αί ψυχαί των αθανάτων εκείνων Ελλήνων από τον ύμνον της Δόξας και του Θανάτου, τον οποίο εκπέμπουν σήμερον τα στόματα των Ελληνικών πυρο-βόλων εις τα όρη της Μι-κρασίας, και από την νικητήριον κραυγήν των νέων Ελλή-νων ηρώων, ήτις αντηχεί παιάν απέραντος Ελληνικός εις ολόκληρον την Ανατολής, συντρίβουσα τας τελευταίας αλυσίδας της Τουρκικής τυραννίας**».

Με πρωτοβουλία του τότε πρωθυπουργού **Ελευθέριου Βενιζέλου** και του υπουρ-γού Παιδείας, **Σπυρίδωνος Λάμπρου** τέθηκαν οι βάσεις από το **1916** για τη σύσταση μια επιτροπής για τον εορτασμό των **100** ετών. Οι πρώτες ενέργειες έγιναν το **1918**, όταν υποβλήθηκε από το υπουργικό συμβούλιο σχέδιο νόμου « **Περί συστάσεως επι-τροπής προς πανηγυρισμόν της Εκατονταετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας**». Σκοπός ήταν να εκφραστεί η εθνική ευγνωμοσύνη προς τους αγωνιστές του **1821** και να προβληθούν οι πρόοδοι του έθνους έκτοτε...» (https://www.mixanitouxronou.gr/pos-giortastikan-ta-100-chronia-apo-tin-enarxi-tis-ellinikis-epanastasis/).

Οι **Έλληνες** εξεγέρθηκαν, πολέμησαν μανιωδώς επιστρατεύοντας όλες τις δυ-νάμεις τους και κατάφεραν το ακατόρθωτο: να κερδίσουν την πολυπόθητη λευτεριά τους. Το υπόδουλο έθνος νίκησε τις στρατιές που έστειλε εναντίον του ο σουλτάνος, οργανώθηκε πολιτικά και έπνιξε τελικά τα μίση των δύο εμφυλίων πολέμων για χάρη της εθνικής ενότητας. Μετά ήρθε ο **Ιμπραήμ** με τις στρατιές του και περιόρισε τη φλό-γα του αγώνα, την παρτίδα έσωσαν ωστόσο οι **Μεγάλες Δυνάμεις**, οι οποίες με την πολιτική και στρατιωτική πίεσή τους ανάγκασαν την **Υψηλή Πύλη** να αποσύρει τις δυνάμεις της από την **Πελοπόννησο** και τη **Στερεά Ελλάδα**

. Παρά τη δυσχερή θέση που βρέθηκαν οι επαναστατημένοι, η λύση ήρθε με την **Ιουλιανή Συμφωνία** του **1827**, όταν **Αγγλία, Γαλλία** και **Ρωσία** αποφάσισαν να παρέμβουν ενεργά. Η κατοπινή **Ναυ-μαχία** του **Ναυαρίνου** άνοιξε ουσιαστικά τον δρόμο για τη δημιουργία ανεξάρ-τητου ελληνικού κράτους. Οι αγώνες των **Ελλήνων** δεν θα σταματούσαν βέβαια εδώ και θα είχαν ουσια-στικά μπροστά τους δεκαετίες ακόμα πολέμου. Παρά το γεγονός ότι το **1827** άλλαξε το κλίμα για την αυτοδιάθεση των **Ελλήνων**, η ελληνική ανεξαρτησία αναγνω-ρίστηκε επι-σήμως το **1830** με το **Πρωτόκολλο** του **Λονδίνου**. Οι οπλαρχηγοί και οι κα-πεταναίοι είδαν έναν βαυαρό πρίγκιπα να καταφτάνει το **1833** ως βασιλιάς των **Ελλή-νων** και έπρεπε τώρα να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες του νεοελληνικού κράτους. Κά-ποιοι δεν θα παρατούσαν τα όπλα, κάποιοι άλλοι είχαν ήδη δώσει τη ζωή τους για τον αγώνα της λευτεριάς και υπήρξαν βέβαια κι αυτοί που πρόλαβαν να γευτούν την ανεξαρτησία.

Οι ήρωες του 1821 και η διχόνοια των Ελλήνων

Ο μπαρουτοκαπνισμένος οπλαρχηγός **Αναγνωσταράς**, για παράδειγμα, είχε σκοτωθεί το **1825** υπερασπιζόμενος τη **Σφακτηρία**.

Ο ξακουστός **Οδυσσέας Ανδρούτσος** φυλακίστηκε το **1825** στην **Ακρό-πολη** των **Αθηνών** κατηγορούμενος για συνεργασία με τους **Τούρκους**, όπου και δο-λοφονήθηκε από τα τσιράκια του παλιού πρωτοπαλίκαρού του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΚΟΥΡΑ** πριν προλάβει να περάσει από δίκη.

Ο αρχιστράτηγος **Γεώργιος Καραϊσκάκης** λαβώθηκε από βόλι το από-γευμα της **22ας Απριλίου 1927** στην καταστροφική για το έθνος **Μάχη** του **Αναλάτου** και πέθανε την επομένη στο στρατόπεδό του στο **Κερατσίνι**, κάνοντας τον **Κολοκο-τρώνη** να κλάψει σαν παιδί.

Ο **Παπαφλέσσας** σκοτώθηκε στο **Μανιάκι** τον **Μάιο** του **1825**, και η **Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα – Πινότση** βρήκε τραγικό θάνατο στις **Σπέτσες** από χέρι **Έλληνα** και όχι **Τούρκου**: ο μικρότερος γιος της είχε κλεφτεί με μια αρχοντο-πούλα του νησιού και οι εξαγριωμένοι συγγενείς της πυροβόλησαν τη μάνα του «δρά-στη» στο κεφάλι.

Ο πρωτεργάτης του εθνικού μας ξεσηκωμού **Αθανάσιος Διάκος** έφυγε νωρίς νωρίς και μαρτυρικά τον **Απρίλιο** του **1821** και ο **Μάρκος Μπότσαρης** σκοτώθηκε στη **Μάχη** του **Κεφαλόβρυσου** το **1823**.

Τι απέγιναν όμως οι υπόλοιποι λεβέντες του εθνικοαπελευθερωτικού μας αγώνα, αυτές οι εξέχουσες φυσιογνωμίες από τα καπετανάτα, τα βιλαέτια και τα αρματολίκια που ζώστηκαν τα όπλα και ύψωσαν τα λάβαρα του πολέμου ως

οπλαρχηγοί της **Ελλη-νικής Επανάστασης**;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Ο «**Γέρος του Μοριά**» συνέχισε να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στα στρατιωτικά και πολιτικά πράγματα της εποχής. Ένθερμος οπαδός της πολιτικής του **Ιωάννη Καπο-δίστρια**, διαφώνησε με τη βαυαρική αντιβασιλεία και ρίχτηκε ξανά στη φυλακή με κατηγορίες εσχάτης προδοσίας! Παρά το γεγονός ότι το **1834** καταδικάστηκε σε θάνατο, πλάι στον **Πλαπούτα**, την επόμενη χρονιά έλαβε βασιλική χάρη, τιμήθηκε με τον βαθμό του στρατηγού αλλά και με το αξίωμα του συμβούλου της επικρατείας. Έτσι πέρασε τα στερνά του ο αρχιστράτηγος άλλοτε του αγώνα, ως υπασπιστής του **Όθωνα**, πριν φύγει από τον κόσμο τον **Φεβρουάριο του 1843** χτυπημένος από εγκεφαλικό επεισόδιο. Είχε γυρίσει μόλις από δεξίωση στα **Ανάκτορα**...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΝΑΡΗΣ

Ο μπουρλοτιέρης από τα **Ψαρά** που ανατίναξε τη ναυαρχίδα του **Καρά Αλή** το **1822** και έγινε θρύλος τόσο εντός όσο και εκτός **Ελλάδος** ακολούθησε μετά ζηλευτή πολιτική καριέρα και διετέλεσε μάλιστα πέντε φορές πρωθυπουργός του νεοσύστατου κράτους (**1844, 1848-49, 1864, 1864-65 και 1877**). Μετά την απελευθέρωση και τις πο-λιτικές περιπέτειες με τη δολοφονία του **Καποδίστρια**, αποσύρθηκε για ένα διάστημα στη **Σύρο**, επανήλθε όμως στο προσκήνιο με την έλευση του **Όθωνα** και χρημάτισε υπουργός **Ναυτικών** στην κυβέρνηση **Μεταξά** και την κυβέρνηση **Κωλέττη** αργότερα. Σφόδρα αντιμοναρχικός, πέρασε στην αντιπολίτευση, αναμείχθηκε ενεργά στον πολιτι-κό βίο, κυβέρνησε για λίγα διάσπαρτα χρόνια και αποσύρθηκε τελικά στο σπίτι του στην **Κυψέλη**, όντας ένας ζωντανός θρύλος της πρόσφατης ελληνικής ιστορίας, μέχρι τον **Σεπτέμβριο του 1877** τότε που έφυγε από τον κόσμο...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ο πρίγκιπας και αρχηγός της **Φιλικής Εταιρείας** που ύψωσε τη σημαία της επανάστασης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες τον **Φεβρουάριο** του **1821** πολέμησε με νύχια και με δόντια στο **Δραγατσάνι** τον **Ιούνιο** της ίδιας χρονιάς, αναγκάστηκε ωστό-σο να αποσυρθεί προς τα αυστριακά σύνορα. Ο πρωτεργάτης της εθνεγερσίας παραδό-θηκε στους Αυστριακούς, φυλακίστηκε και δεν απελευθερώθηκε παρά τον **Νοέμβριο** του **1827**. Η υγεία του ήταν πια βαρύτατα κλονισμένη και δεν μπόρεσε να συνδράμει περαιτέρω τον αγώνα. Πέθανε στη **Βιέννη** τον **Ιανουάριο** του **1828** πάμφτωχος και πικραμένος, έστειλε ωστόσο την καρδιά του εκεί όπου πραγματικά ανήκε: στην ελεύθερη **Ελλάδα**…

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ο αδελφός του **Αλέξανδρου Υψηλάντη** που ανέλαβε τον **Ιούνιο** του **1821** την αρχιστρατηγία των επαναστατών πολέμησε σε πλήθος μαχών και πολιορκιών. Όταν ήρθε ο **Καποδίστριας**, διορίστηκε στρατάρχης του τακτικού στρατού και ανέλαβε την ορ-γάνωσή του στα ευρωπαϊκά πρότυπα του καιρού. Ο **Δημήτριος Υψηλάντης** πέθανε στο **Ναύπλιο** τον **Αύγουστο** του **1832**…

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Ο καραβοκύρης που έγινε ναύαρχος του ελληνικού στόλου και διαδραμάτισε σημαίνοντα ρόλο στην **Επανάσταση** του **1821** μπλέχτηκε στη δίνη της πολιτικής αντι-πα-ράθεσης και έφτασε μέχρι και να πυρπολήσει τον ελληνικό στόλο στον Πόρο! Ο **Καποδίστριας** του είχε εμπιστευτεί το έργο να πατάξει την πειρατεία, κάτι που έκανε αποτελεσματικά, τον **Αύγουστο** του **1831** ανατίναξε όμως τη φρεγάτα «**Ελλάς**» και την κορβέτα «**Ύδρα**» προκαλώντας τη γενική κατακραυγή όλων. Με την έλευση του **Όθωνα**, έλαβε τιμητική σύνταξη και ένα κομμάτι γης, προβιβάστηκε σε αντιναύαρχο και απόλαυσε προνόμια και τιμές ως ήρωας της **Επανάστασης**. Πέθανε το **1835** ως ζωντανός θρύλος του **1821**…

ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ

Η επαναστάτισσα που έδωσε ό,τι είχε και δεν είχε για τον αγώνα του έθνους έζησε κι αυτή τις ίντριγκες του μικροπολιτικού κλίματος του καιρού, όταν την απ-έκλεισαν δηλαδή από τη δημόσια ζωή του νεοσύστατου κράτους. Ο **Καποδίστριας** την είχε κάνει επίτιμο αντιστράτηγο και της είχε δώσει ένα σπίτι να μένει στο **Ναύπλιο**, καθώς η **Μαντώ** τα είχε ξοδέψει όλα για την **Επανάσταση** . Διωκόμενη ανοιχτά πια από διάφορα κέντρα επιρροής μετά τη δολοφονία του κυβερνήτη, επιστρέφει στη γενέτειρά της τη **Μύκονο**, όπου αποτραβήχτηκε οριστικά από τη δημόσια ζωή και πέθανε στην **Πάρο** το **1848** πάμφτωχη, ρακένδυτη και ξεχασμένη από όλους. Ήταν οι γείτονες αυτοί που της έφερναν ένα

πιάτο φαΐ στα τελευταία **15** χρόνια της ζωής της, καθώς η λαμπρή αρχοντοπούλα που με την αυταπάρνησή της συγκλόνιζε άλλοτε όλο τον γνωστό κόσμο ήταν πια σκιά του ένδοξου εαυτού της…

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ

Ένας από τους πρωτεργάτες του αγώνα στη θάλασσα και περιβόητος πυρπο-λητής αποσύρθηκε από τον δημόσιο βίο το **1829**, αγοράζοντας μερίδιο από ένα πλοίο και επιστρέφοντας στο εμπόριο. Ο **Όθωνας** αγόρασε το καράβι και ενέταξε τον κυβερ-νήτη του στον βασιλικό στόλο του **Βασιλείου** της **Ελλάδος**, όπου θα παραμείνει για ένα διάστημα ο περιβόητος ναυμάχος πριν τεθεί τελικά σε διαθεσιμότητα το **1836**. Στην ενεργό υπηρεσία ανακλήθηκε το **1841** ως κυβερνήτης της κορβέτας «**Αμαλία**» και τιμήθηκε μετά με θέσεις ευθύνης (πληρεξούσιος των **Ψαρών**). Όταν αποσύρθηκε από την ενεργό δράση, χρημάτισε πρόεδρος του **Ναυτοδικείου**, ένα αξίωμα που διατήρησε ως τον θάνατό του το **1855**.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΡΙΕΖΗΣ

Ο παθιασμένος αγωνιστής από την **΄Υδρα** συμμετείχε σε όλες τις μεγάλες ναυ-μαχίες του έθνους και έζησε την απελευθέρωση. Ο **Καποδίστριας** του εμπιστεύτηκε το αξίωμα του μοίραρχου του στόλου το **1828** και επί **Όθωνος** προβιβάστηκε σε αντι-ναύαρχο. Αργότερα αναμείχθηκε με την πολιτική και διετέλεσε υπουργός **Ναυτικών** σε δύο κυβερνητικά σχήματα, πριν διαδεχθεί τον **Κανάρη** στην πρωθυπουργία (**1849-1854)** του έθνους. Ο πρώτος ποτέ υποναύαρχος του νεοσύστατου κράτους πέθανε τον **Απρίλιο** του **1865** ως επίτιμος υπασπιστής του βασιλιά **Γεωργίου Α΄**…

ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ο μεγάλος οπλαρχηγός του **1821**, που σήκωσε το λάβαρο το πολέμου στη **Μάνη** και μετατράπηκε σε έναν από τους ηγέτες της **Ελληνικής Επανάστασης**, διατηρώντας εξέχουσες θέσεις στις εθνοσυνελεύσεις και τα όργανά της. Μετά την απελευθέρωση όμως τα έβαλε με τον **Καποδίστρια**, εγκαινιάζοντας την κόντρα κυβερνήτη και **Μαυ-ρο-μι-χα-λαίων** που θα κατέληγε στη δολοφονία του **Καποδίστρια** από τον γιο και τον αδελφό του **Πετρόμπεη**. Παρά το γεγονός ότι φυλακίστηκε, όταν ήρθε ο **Όθωνας** απ-ελευθερώθηκε και γνώρισε τιμές και προνόμια. Ονομάστηκε αντιστράτηγος, διετέλεσε αντιπρόεδρος του νεοσύστατου **Συμβουλίου** της **Επικρατείας** και έλαβε εθνική γη στο πλαίσιο της ευγνωμοσύνης του έθνους. Έφυγε από τον κόσμο τον **Ιανουάριο** του **1848** στην **Αθήνα**…

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

Ο μεγάλος αγωνιστής του έθνους έζησε πάμπολλες τραγικές περιπέτειες στα μετ-επαναστατικά χρόνια, μια περίοδος που χαρακτηρίστηκε αρχικά από τη σταδιακή ρήξη του με τον **Καποδίστρια**. Μέσα στο ζοφερό κλίμα της εποχής, του απονέμεται τελικά ο βαθμός του χιλίαρχου, η αντικυβερνητική του ρητορεία θα τον φέρει όμως εκτός κρατικού μηχανισμού. Μόνο όταν ήρθε ο **Όθωνας** καταλάγιασε ο **Μακρυγιάννης** από τις μεθοδεύσεις που εξύφαινε. Ο βασιλιάς τον έκανε ταγματάρχη, σύντομα όμως ο οπλαρχηγός θα εναντιωθεί και κατά της μοναρχίας, προσχωρώντας στις τάξεις των αντιφρονούντων. Όταν απέτυχε να εκλεγεί στην πρώτη **Βουλή** το **1844**, μετατράπηκε σε επίκεντρο μιας συνωμοσίας για την ανατροπή του **Όθωνα** και το **1853** πέρασε από στρα-τοδικείο. Καταδικάστηκε σε θάνατο, η ποινή του μετατράπηκε κατόπιν σε ισόβια και αποφυλακίστηκε τελικά τον επόμενο χρόνο. Τα στερνά του θα τα περάσει ήρεμα, καθώς το **1862** η προσωρινή κυβέρνηση αποκατέστησε το όνομά του και τον προβίβασε σε υποστράτηγο και αντιστράτηγο κατόπιν. Έτσι πέθανε τον **Απρίλιο** του **1864**, ως προβεβλημένο μέλος του αγώνα της ανεξαρτησίας…

ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ

Ο φοβερός οπλαρχηγός **Νικήτας Σταματελόπουλος** που πολεμούσε από τα **16** του τους **Τούρκους** πέρασε στα μετεπαναστατικά χρόνια στο κόμμα των ρωσόφιλων, κάτι που θα προσυπέγραφε τις περιπέτειές του. Το **1839** φυλακίζεται εντελώς άδικα από την ελληνική κυβέρνηση για μια φανταστική συνωμοσία κατά του βαυαρού μονάρχη και περνά 1,5 χρόνο στη φυλακή, από την οποία βγαίνει ράκος λόγω των βασανιστη-ρίων. Έχοντας χάσει μερικώς την όρασή του και πικραμένος από την αγνωμοσύνη του κράτους, έλαβε όχι μια τιμητική σύνταξη για τους άθλους του αλλά μια κατάπτυστη άδεια επαιτείας! Ένα πενιχρό βοήθημα θα

πάρει το **1843**, όταν ο **Όθωνας** αναγκάστηκε να του απονείμει τον βαθμό του υποστράτηγου. Έτσι πέθανε το **1849**, παραγνωρισμένος και ταπεινωμένος. Εκείνος ζήτησε πάντως να ενταφιαστεί δίπλα στον **Κολοκοτρώνη.**

ΚΙΤΣΟΣ ΤΖΑΒΕΛΑΣ

Ο **Κυριάκος «Κίτσος» Τζαβέλας**, αφού έδωσε την ψυχή του για την ελευθερία του έθνους, διετέλεσε μετεπαναστατικά υπουργός και πρωθυπουργός τελικά του νέο-σύστατου κράτους. Ο **Κίτσος** πολεμούσε μέχρι και τον θάνατο του **Καποδίστρια** ως χιλίαρχος του τακτικού στρατού με αποστολή την εκκαθάριση της **Στερεάς Ελλάδας**. Μετά αναμείχθηκε στο κλίμα της πόλωσης και φυλακίστηκε δίπλα στον **Κολοκοτρώνη**. Ο **Όθωνας** τον έκανε τελικά υποστράτηγο, αντιστράτηγο και υπασπιστή του αργότερα, ενώ από το **1844** αναρριχήθηκε σε υπουργικές θέσεις. Χρημάτισε ακόμα και πρωθ-υπ-ουρ-γός το **1847-1848** και υπουργός μετά, αν και η άσβεστη δίψα του για την απ-ελευθέρωση όλης της **Ελλάδας** δεν θα καταλάγιαζε. Κι έτσι όταν ξέσπασε το **1854** το εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα των αλύτρωτων περιοχών, ο **Κίτσος** ξανάπιασε τα όπλα στην **Ήπειρο**. Αποσύρθηκε οριστικά μετά την αποτυχία του κινήματος και πέθανε τον **Μάρτιο** του **1855** στο **Μεσολόγγι**…

ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΑΪΜΗΣ

Άλλος ένας αγωνιστής του **1821** που χρημάτισε πρωθυπουργός στα μεταπο-λεμικά χρόνια, ο **Φιλικός Ζαΐμης** πολεμούσε τόσο στα πεδία της μάχης όσο και τον στίβο της πολιτικής. Ο πληρεξούσιος της **Α΄ Εθνοσυνέλευσης** της **Επιδαύρου (20 Δε-κεμβρίου 1821 – 15 Ιανουαρίου 1822)** κράτησε θέσεις ευθύνης στον αγώνα και επί **Καποδίστρια** διορίστηκε μέλος του γνωμοδοτικού σώματος «**Πανελληνίου**». Αργότερα διετέλεσε σύμβουλος επικρατείας, μια θέση που κράτησε μέχρι τον θάνατό του το **1840**.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΛΑΠΟΥΤΑΣ

Ο ήρωας της **Ελληνικής Επανάστασης** που έλαβε μέρος στις περισσότερες επι-χει-ρήσεις και διακρίθηκε για τη φρόνηση και την ανδρεία του διετέλεσε διοικητής χιλιαρχίας άτακτων στρατευμάτων μετά την απελευθέρωση και το **1832** έγινε στρα-τηγός. Μετά τον φόνο του **Καποδίστρια**, ήταν μέλος της **Διοικητικής Επιτροπής** της **Ελλάδας**, αν και διώχθηκε την περίοδο της αντιβασιλείας ως ρωσόφιλος κάνοντας φυλακή δίπλα στον **Κολοκοτρώνη**. Καταδικάστηκε σε θάνατο το **1834**, αμνηστεύτηκε ωστόσο το **1835**, για να αναλάβει πλέον διοικητικές θέσεις στον βασιλικό στρατό. Το **1858** έγινε επίτιμος υπασπιστής του **Όθωνα**, έχοντας περάσει από πολιτικές θέσεις ευθύνης και διατελώντας μέλος

της **Εθνοσυνέλευσης**, βουλευτής και γερουσιαστής κατόπιν (**1847-1862**). Πέθανε τον **Ιούλιο** του **1864** έχοντας μόλις ξαναπαντρευτεί και αποκτήσει τη μοναχοκόρη του.

ΠΑΝΟΥΡΓΙΑΣ

Αρματολός από τα **16** του χρόνια, ο **Δημήτριος «Πανουργιάς» Ξηρός** πολέμη-σε για το έθνος ήδη από τα **Ορλοφικά (1770)**. Γενναίος, ακούραστος και αγνός πατριώτης, έπαιξε πάντα ρόλο ενωτικό στην έξαρση των παθών και τα όπλα τα άφησε μόνο λόγω γήρατος. Μετά το αίσιο πέρας της **Επανάστασης**, ο άδολος **Πανουργιάς** αποσύρθηκε στην **Άμφισσα**, όπου και πέθανε το **1834** ως ένας από τους πλέον αξιοσέβαστους ήρωες του αγώνα... (https://www.briefingnews.gr/photo/oi-endoxes-iroikes-morfes-toy-1821-poio-telos-toys).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ο **Έλληνας** διπλωμάτης και πολιτικός από το νησί της **Κέρκυρας**. Διετέλεσε υπουργός **Εξωτερικών** της **Ρωσικής Αυτοκρατορίας** και αργότερα πρώτος **Κυβερνή-της** του νέου ελληνικού κράτους κατά τη μεταβατική περίοδο κατά την οποία η χώρα τελούσε υπό την προστασία των **Μεγάλων Δυνάμεων**. Καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια με πολιτική παράδοση, γι' αυτό και αναμείχθηκε με την πολιτική ήδη από το **1803** οπότε και διορίστηκε γραμματέας της επικράτειας της **Ιονίου Πολιτείας**. Με την κατάληψη των **Επτανήσων** από τους **Γάλλους** αποσύρθηκε και εντάχθηκε στη ρωσική διπλωματική υπηρεσία. Εκεί ανέλαβε σημαντικές θέσεις καταφέρνοντας να αναδειχθεί σε υπουργό **Εξωτερικών** της **Ρωσικής Αυτοκρατορίας** από το **1815** έως το **1822**, οπό-τε και υποχρεώθηκε σε παραίτηση λόγω της **Επανάστασης** του **1821**. Στις **14 Απριλίου 1827** η **Εθνική Συνέλευση της Τροιζήνας** τον εξέλεξε με επταετή θητεία πρώτο **Κυβερνήτη** της **Ελλάδας**, θέση από την οποία ήρθε σε τριβή με τους τοπικούς αξιω-ματούχους με αποτέλεσμα τη δολοφονία του στις **9 Οκτωβρίου 1831**, στο **Ναύπλιο**, από τον αδελφό και τον γιο του **Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη**, σε αντίποινα της φυλάκι-σης του τελευταίου. Ως κυβερνήτης ανακήρυξε την ίδρυση της **Ελληνικής Πολιτείας** και προώθησε σημαντικές μεταρρυθμίσεις για την αναδιοργάνωση της κρατικής μηχανής, καθώς και για τη θέσπιση του νομικού πλαισίου της νέας πολιτείας. Επίσης, α-να-διοργάνωσε τις ένοπλες δυνάμεις σε τακτικά σώματα υπό ενιαία διοίκηση. Προσπάθησε και πέτυχε παράλληλα την επέκταση των συνόρων του νέου κράτους και την κατοχύρωση της ελληνικής ανεξαρτησίας (https://el.wikipedia.org/wiki/Ιωαννης_Καποδίστριας).

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ

Καθ' όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας δεν έλειψαν τα επαναστατικά κινή-ματα των υπόδουλων **Ελλήνων**. Σε όλες αυτές τις εξεγέρσεις υψωνόταν και από μια σημαία, «εν πανίον», αυτοσχέδια επινόηση του κάθε αρχηγού, γεγονός φυσιολογικό εφόσον δεν υπήρχε ενιαία κρατική υπόσταση να επιβάλλει ένα κοινό έμβλημα. Οι περισσότερες σημαίες είχαν μερικά κοινά χαρακτηριστικά (βυζαντινή πορφύρα, δικέ-φαλος ή μονοκέφαλος αετός κ.α.), **με κυριότερο όλων τον σταυρό, επειδή η Εκκλη-σία αποτελούσε τον κυριότερο παράγοντα συσπείρωσης των Ελλήνων επί Τουρκο-κρατίας**. **Πολύ γρήγορα ο σταυρός επιβλήθηκε ως θρησκευτικό και πολιτικό έμ-βλημα του υποταγμένου έθνους, σε τέτοιο μάλιστα βαθμό, ώστε κληρικοί ετίθεντο επικεφαλής εξεγέρσεων χρησιμοποιώντας ως σημαίες τα ιερά λάβαρα των εκκλησιών τους**. Στις αρχές της **Επανάστασης** του **1821** εμφανίστηκαν πολλές σημαίες με διάφορες παραστάσεις, σύμφωνα με τη φαντασία καθενός αρχηγού, με βάση ττις ι-στο-ρικές γνώσεις, τις οικογενειακές παραδόσεις και τη θρησκευτική του ευλάβεια. Αμέ-σως

μετά την κατάληψη της **Τριπολιτσάς** (**Σεπτέμβριος 1821**), **ο Παπαφλέσσας έκοψε ένα κομμάτι από την εσωτερική πλευρά του ράσου του και ταυτόχρονα ζήτησε από τον οπλαρχηγό Παναγιώτη Κεφάλα να σχίσει δύο λωρίδες από τη λευκή του φου-στανέλα**. Με αυτά τα κομμάτια κατασκευάστηκε μια αυτοσχέδια **σημαία (γαλάζια με λευκό σταυρό)** η οποία υψώθηκε, κάτω από τις ιαχές των **Ελλήνων** πολεμιστών, στο πρώην τουρκικό διοικητήριο της πόλης. **Αυτή αποτέλεσε το πρώτο σχέδιο της επίση-μης σημαίας του ελληνικού κράτους μετά την απελευθέρωση**.

(http://www.mixanitouxronou.gr/giati-i-elliniki-simea-ine-kianolefki-giati-echi-ennia-lorides-pote-kathierothike-os-episimi-simea-tou-ellinikou-kratous/)

_

Ο ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ

Δυο αιώνες μετά την επανάσταση απέναντι στον **Οθωμανικό** ζυγό, ο νούς μας τρέχει στα ιερά σύμβολα του αγώνα. Αυτόν τον αγώνα που είχε στο μυαλό του ο ε-θνικός μας ποιητής **Διονύσιος Σολωμός** όταν δυο χρόνια μετά την επανάσταση, το **1823**, έγραφε τον ῞**Υμνο εἰς τὴν Ἐλευθερίαν»** που έμελλε να γίνει και ο εθνικός μας ύμνος. Είναι ο μεγαλύτερος εθνικός ύμνος στον κόσμο σε μέγεθος, αποτελούμενος από **158** στροφές ή **632** στίχους. Από αυτές οι **24** πρώτες καθιερώθηκαν ως εθνικός ύμνος της **Ελλάδας** το **1865**. Από τις **18 Νοεμβρίου 1966** καθιερώθηκε και ως εθνικός ύμνος της **Κυπριακής Δημοκρατίας**. Οι δύο πρώτες στροφές ανακρούονται και συνοδεύουν πάντα την έπαρση και την υποστολή της σημαίας και ψάλλονται σε επίσημες στιγμές και τελετές. Κατά τη διάρκεια της ανάκρουσής του αποδίδονται ορθίως τιμές στρατιω-τικού χαιρετισμού «εν ακινησία». (https://www.onalert.gr/uncategorized/dionysios-solwmos-o-ymnos-eis-thn-eleftherian-oloklhros/122961/).

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ 1821

Τί κι αν στέκεσαι μπροστά μου, ζηλευτή και θαλερή, ματωμένη, δοξα-σμένη, σαν αθάνατη σκηνή;

Τί κι αν ήλθες μές στη σκέψη, στη γραφή και στη λαλιά και ζωγρά-φισες πατρίδα των παιδιών σου στα στερνά;

Τί κι αν μίλησες μαζύ μου και μού είπες ξαφνικά έλα να με αγκαλιάσεις να με ζώσης σαν θωριά;

Τί κι αν έδειξες μπροστά μου των ηρώων την φωνή και μὲ πρόσταξες να μοιάσω των προγόνων την σιωπή;

Τί κι αν έτρεξαν τα χρόνια γρήγορα και ζηλευτά για να πούνε στα παι-διά σου ποιοί σε γνώρισαν παληά;

Τί κι αν ζήλεψαν οι κόσμοι τις θυσίες στους αιώνες όσων έπεσαν μπρο-στά;

Τί κι αν έγιναν ποτάμια των δακρύων οι φωνές όλων όσων καρτε-ρού-σαν να σε δουν εκεί ψηλά;

Τι κι αν ξέχασαν οι κάποιοι με τα λόγια τα πολλά την δική σου την φω-νή να φωνάζη σιωπηλά;

Σύ παρέμεινες και μένεις σταθερή και μοναχή για να δείχνης στους αιώνες την λαμπρή σου την μορφή, την μορφή που αγκαλιάσαν όλοι εκείνοι που ποθούν στών ηρώων τα πεδία την θυσία να σκορπούν, και το αίμα τους να χύ-νουν στης Ελλάδος τα βουνά, στα ποτάμια και στα δάση, μες στις πόλεις, στα χωριά, στα νησιά και στου πελάγους τα ανήλιαγα νερά.

Κι΄ είσαι πάντα αληθινή, χωρίς σκοτάδια και ψεγάδια, χωρίς τοῦ ψεύδους την μομφή..

- **Σε γνωρίζω από την κόψη του σπαθιού την τρομερή,**

Σὲ γνωρίζω από την όψη που με βια μετράει τη γή.

- **Απ΄τα κόκαλα βγαλμένη των Ελλήνων τα ιερά,**

Και σαν πρώτα ανδρειωμένη, χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά!

- **Εκεί μέσα εκατοικούσες, πικραμένη, εντροπαλή,**

κι΄ ένα στόμα ακαρτερούσες, «έλα πάλι», να σου πή.

- **Άργειε να ΄λθη εκείνη η μέρα κι ήταν όλα σιωπηλα,**

Γιατί τά ΄σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά.

- **Δυστυχής! Παρηγορία μόνη σου έμεινε να λες**

Περασμένα μεγαλεία και διηγώντας τα να κλαίς.

- **Και ακαρτέρει, κι΄ ακαρτέρει φιλελεύθερη λαλιά,**

Ένα εκτύπαε τ΄ άλλο χέρι από την απελπισιά,

- **Κι΄ έλεες «πότε, ά! Πότε βγάνω το κεφάλι από τα ερμιές;»**

Και αποκρίνοντο από πάνω κλάψες, άλυσες, φωνές.

- **Τότε ασήκωνες το βλέμμα μες στα κλάιματα θολό,**

και εις το ρούχο σου έσταζ΄ αίμα πλήθος αίμα ελληνικό.

- **Με τα ρούχα αιματωμένα ξέρω ότι έβγαινες κρυφά**

να γυρεύης εις τα ξένα άλλα χέρια δυνατά.

- **Μοναχή το δρόμο επήρες, εξανάλθες μοναχή,**

Δεν είν΄ εύκολες οι θύρες, εάν η χρεία τες κουρταλή.

(https://www.onalert.gr/uncategorized/dionysios-solwmos-o-ymnos-eis-thn-eleftherian-oloklhros/122961/)

Ναι, μοναχή, τον δρόμο έχεις, μοναχή και τον κρατείς, μοναχή τον διαφεντεύεις, μοναχή τον ξαναζείς… Κι΄ είσαι ακλόνητη στις πόρτες να χτυπᾶς και να πονάς, να φωνάζης, να ζητάς, χωρίς τίποτε να παίρνης, τίποτε να αναμένης, τίποτε να καρτεράς.

Είδες πάλι να μαλώνουν, να χωρίζουν, να φθονούν, να θεριεύουν, να συγ-χίζουν, να χτυπιούνται, να πεθαίνουν, και να μη μετανοούν, να σκορ-πούνε την μανία και το άδικο να ζούν.

146) Από στόμα όπου φθονάει, παλικάρια, ας μην ΄πωθή,

Πώς το χέρι σας κτυπάει του αδελφού την κεφαλή.

147) Μην ειπούν στο στοχασμό τους τα ξένη έθνη αληθινά:

«Εάν μισούνται ανάμεσό τους, δεν τους πρέπει ελευθεριά».

148) Τέτοια αφήστενε φροντίδα, όλο το αίμα οπού χυθή

Για θρησκεία και για πατρίδα, όμοιαν έχει την τιμή.

149) Στο αίμα αυτό, που δεν πονείται, για πατρίδα, για θρησκειά,

σας ορκίζω, αγκαλιασθήτε σαν αδέλφια γκαρδιακά.

150) Πόσον λείπει, στοχασθήτε, πόσο ακόμη να παρθή

πάντα η νίκη, αν ενωθήτε, πάντα εσάς θ΄ ακολουθή.

151) Ω ακουσμένοι εις την ανδρεία! … Καταστήτε ένα σταυρό

Και φωνάξετε με μία : Βασιλείς, κοιτάξτ΄εδώ.

152) Το σημείον που προσκυνάτε είναι τούτο, και γι΄ αυτό

Ματωμένους μας κοιτάτε στον αγώνα το σκληρό…

154) Εξ αιτίας του εσπάρθη, εχάθη αίμα αθώο χριστιανικό,

Που φωνάζει από τα βάθη της νυκτός : «Να ΄κδικηθώ».

155) Δεν ακούτε εσείς εικόνες του Θεού, τέτοια φωνή;

Τωρα επέρασαν αιώνες και δεν έπαυσε στιγμή.

156) Δεν ακούτε; Εις κάθε μέρος σαν του Άβελ καταβοά,

Δεν είν΄ φύσημα του αέρος που σφυρίζει εις τα μαλλιά.

157) Τί θα κάμετε; Θ΄ αφήστε να αποκτήσωμεν εμείς

Λευθεριάν, ή θα την λύστε εξ αιτίας Πολιτικής;

158) Τούτο ανίσως μελετάτε, ιδού, εμπρός σας τον Σταυρό,

Βασιλείς! Ελάτε, ελάτε, και κτυπήσετε κι εδώ».

(https://www.onalert.gr/uncategorized/dionysios-solwmos-o-ymnos-eis-thn-eleftherian-oloklhros/122961/)

Ἐλευθερία της ζωής μας, ελευθερία του κόσμου μας, ἐλευθερία της πατρίδος μας, ἐλευθερία της Ἑλλάδος μας, ἐλευθερία των ηρώων μας, ελευθερία των προγόνων μας, ἐλευθερία των γονέων μας, ἐλευθερία των παιδιών μας, μη μας αφήσης, μη μας ξεχάσης, μη μας λησμονήσης, όσο κι΄αν εμείς δεν είμαστε άξιοι της ιδικής σου και πολύ πονεμένης ιστορίας σου, εδώ και 200 χρόνια, που δεν φανήκαμε αρκετές φορές αντάξιοί σου.

Είπαν τότε όλοι, 200 χρόνια πιο πριν, κλήρος και λαός, άνδρες, γυ-ναίκες και παιδιά, πλούσιοι και πτωχοί, νέοι και γέροι, σοφοί και άσοφοι, γνωστοί και άγνωστοι, «ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ», «ΓΙΑ ΤΑ ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΟΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΜΗΟΣΥΝΗΣ», «ΝΥΝ ΥΠΕΡ ΠΑΝΤΩΝ ΑΓΩΝ», «ΥΠΕΡ ΒΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΣΤΙΩΝ». Και έτσι γράφτηκε, με τα αί-ματα και τις θυσίες όλων των ηρώων της πίστεως στον Χριστό και της αγάπης προς την Ελλάδα και την Ρωμηοσύνη, η ΕΝΔΟΞΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 με μοναδικά και ανεξίτηλα γράμματα στην α-δέ-καστη ιστορία, και έμεινε σαν πρότυπο αντιστάσεως εναντίον κάθε μορ-φής σκλαβιάς και δουλείας, σαν ενωμένη φωνή όλων των τάξεων ενός υποδούλου λαού εναντίον ενός κατακτητού. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑ-ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΗΤΑΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ… ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΗ ΣΤΗ ΔΙ-ΑΙΡΕΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΧΟΝΟΙΑ ΜΙΑΣ ΤΑΞΙΚΗΣ ΠΑΛΗΣ ΚΑΙ ΜΙΑΣ Ε-ΠΙΒΟΛΗΣ ΕΝΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΛΙΓΟΥΣ … ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ.

ΚΑΙ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟ (20 Δεκεμβρίου 1821 – 15 Ιανουαρίου 1822) ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΚΕΙΝΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΕΓΡΑΨΕ ΚΑΙ ΕΙΠΕ : ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΜΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΑΔΙΑΙ-ΡΕΤΟΥ ΤΡΙΑΔΟΣ.

https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/FEK%20211-A-24-12-2019%20NEO%20SYNTAGMA.pdf

Μόνον ενωμένοι με τον Χριστό και την Ελλάδα, εμείς οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί Έλληνες, θα μπορέσωμε να αντιμετωπίσωμε τις δύσκολες συνθήκες της ζωής μας στις οποίες βρισκόμαστε, και μόνον έτσι θα αφήσωμε ιερή παρακαταθήκη στα παιδιά μας, δηλαδή με το να μη επαναλάβωμε τα λάθη των προγόνων μας, με τις διχόνοιες, τους εγωϊσμούς και τις αμετρες φιλοδοξίες. Εάν δεν το πράξωμε τότε τα αίματα αυτών που πέθαναν για να είμαστε εμείς ελεύθεροι σήμερα, θα έλθουν, θα μας πνίξουν και θα μας καταδικάσουν.

Εγραψε ο Εθνικός μας Ποιητής Κωστής Παλαμάς λίγο μετά την εναρξη του Ελληνοϊταλικού Πολέμου το 1940: «Αυτό τον λόγο θα σας πω, δεν έχω άλλο κανένα, μεθύστε με τ΄αθάνατο κρασί του Εικοσιένα».

https://www.gnomikologikon.gr/authquotes.php?auth=1206

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ο ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ & ΘΑΣΟΥ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ